

**Všeobecné metodické usmernenie č. 2/2024
k povinnostiam verejných obstarávateľov, obstarávateľov a
hospodárskych subjektov vyplývajúcim z nariadenia Európskeho
parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2560 zo 14. decembra 2022
o zahraničných subvenciách narúšajúcich vnútorný trh**

Dňa 23.12.2022 bolo v Úradnom vestníku Európskej únie¹ publikované Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2560 zo 14. decembra 2022 o zahraničných subvenciách narúšajúcich vnútorný trh (ďalej len „nariadenie o zahraničných subvenciách“). Cieľom tohto nariadenia je zabezpečiť rovnaké podmienky na celom vnútornom trhu pre všetky zainteresované strany v oblasti hospodárskej súťaže a prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu vytvorením harmonizovaného rámca na riešenie narušení spôsobených priamo alebo nepriamo zahraničnými subvenciami. Relevantné ustanovenia nariadenia o zahraničných subvenciách, súvisiace s postupmi verejného obstarávania, sa uplatňujú od 12.10.2023 (články 27 až 29), resp. od 12.07.2023 (články 30 až 33).²

Nariadenie o zahraničných subvenciách sa vzťahuje na koncentrácie, postupy verejného obstarávania a na ostatné situácie na trhu, ktoré môžu vyvstať z konaní subjektov poskytujúcich finančné príspevky (subvencie) hospodárskym subjektom fungujúcim na vnútornom trhu, ktoré môžu narúšať hospodársku súťaž s cieľom limitovať ich rušivé účinky.

Zahraničné subvencie by mohli narušiť vnútorný trh, ak podnik, ktorý využíva zahraničnú subvenciu, vykonáva hospodársku činnosť v Únii. **Riadne uplatňovanie a presadzovanie nariadenia o zahraničných subvenciách má prispievať k odolnosti vnútorného trhu voči narušeniam spôsobeným zahraničnými subvenciami a tým prispievať k otvorenej strategickej autonómii Únie.** Nariadením o zahraničných subvenciách sa preto stanovujú pravidlá pre všetky podniky vrátane verejných podnikov, nad ktorými má priamu alebo nepriamu kontrolu štát, ktoré vykonávajú hospodársku činnosť v Únii.

Nariadením o zahraničných subvenciách sa stanovujú viaceré vykonávacie právomoci pre Európsku komisiu (ďalej len „Komisia“) v oblasti prešetrovania zahraničných subvencií, ako napr. vydávanie predbežných opatrení, vyžadovanie informácií alebo vykonávanie potrebnej inšpekcie podnikov a združení podnikov.

Právna úprava relevantná pre subjekty vystupujúce v procesoch verejného obstarávania sa nachádza v kapitole 4, článkoch 27 až 33 nariadenia o zahraničných subvenciách.

Nariadenie o zahraničných subvenciách v článku 29 ods. 1 stanovuje, že v prípade, ak dôjde ku kumulatívne splneniu nižšie uvedených podmienok:³

- a) predpokladaná hodnota zákazky daného verejného obstarávania alebo rámcovej dohody alebo konkrétneho obstarávania v rámci dynamického nákupného systému sa rovná **250 miliónom EUR alebo túto sumu prevyšuje, a**

¹ [Ú. v. EÚ L 330, 23.12.2022, s. 1.](#)

² Podľa článku 53 ods. 4 nariadenia o zahraničných subvenciách sa toto nariadenie neuplatňuje na zákazky zadané v rámci verejného obstarávania alebo postupy verejného obstarávania, ktoré sa začali pred 12. júlom 2023.

³ definovaných v článku 28 ods. 1 nariadenia o zahraničných subvenciách

- b) hospodárskemu subjektu vrátane jeho dcérskych spoločností bez obchodnej autonómie,⁴ jeho holdingovým spoločnostiam a prípadne jeho hlavným subdodávateľom a dodávateľom zapojeným do tej istej verejnej súťaže v rámci postupu verejného obstarávania boli poskytnuté súhrnné príspevky **v troch finančných rokoch predchádzajúcich oznámeniu**, prípadne aktualizovanému oznámeniu,⁵ ktoré sa rovnajú **4 miliónom EUR alebo túto sumu prevyšujú na tretiu krajinu**,⁶

hospodárske subjekty zúčastňujúce sa na postupe verejného obstarávania sú povinné oznámiť verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi všetky zahraničné finančné príspevky v zmysle písm. b).

Ak sa verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ rozhodne rozdeliť obstarávanie na časti, zahraničný finančný príspevok podliehajúci oznamovacej povinnosti v rámci postupu verejného obstarávania sa považuje za vzniknutý, ak predpokladaná hodnota zákazky presahuje 250 miliónov EUR a hodnota časti alebo súhrnná hodnota všetkých častí, o ktoré sa uchádzač uchádza, sa rovná alebo je vyššia ako 125 miliónov EUR a zahraničný finančný príspevok sa rovná 4 miliónom EUR alebo túto sumu prevyšuje.

Vo všetkých ostatných prípadoch uvedú hospodárske subjekty vo vyhlásení všetky prijaté zahraničné finančné príspevky a potvrdia, že prijaté zahraničné finančné príspevky nepodliehajú vyššie uvedenej oznamovacej povinnosti.⁷

V prípade verejnej súťaže sa oznámenie alebo vyhlásenie predkladá len raz, spolu s ponukou. V prípade viacstupňového postupu sa oznámenie alebo vyhlásenie predkladá dvakrát, najskôr spolu so žiadosťou o účasť a potom ako aktualizované oznámenie alebo aktualizované vyhlásenie spolu s predloženou ponukou alebo konečnou ponukou.

V príslušnom oznámení o vyhlásení verejného obstarávania a v súťažných podkladoch musí verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ uviesť, že na hospodárske subjekty sa vzťahuje oznamovacia povinnosť stanovená v článku 29 nariadenia o zahraničných subvenciách.⁸

Po predložení oznámenia alebo vyhlásenia verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ bezodkladne zašle oznámenie alebo vyhlásenie Komisii.⁹ Ak v žiadosti o účasť alebo v ponuke chýba oznámenie alebo vyhlásenie, môže verejný obstarávateľ alebo

⁴ Pojem „spoločnosť bez obchodnej autonómie“ je možné vnímať ako obchodnú spoločnosť, ktorá je ovládaná inou obchodnou spoločnosťou, ktorá v ovládanej obchodnej spoločnosti priamo alebo nepriamo

- vlastní väčšinu akcií alebo väčšinový obchodný podiel,
- ovláda väčšinový podiel na hlasovacích právach alebo
- vymenúva viac ako polovicu členov správneho orgánu alebo iného výkonného orgánu alebo kontrolného orgánu.

⁵ rozumej oznámenie zahraničných finančných príspevkov hospodárskych subjektov adresované verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi v zmysle článku 29 nariadenia o zahraničných subvenciách

⁶ rozumej príspevky rovné alebo prevyšujúce uvedenú sumu poskytnuté priamo alebo nepriamo treťou krajinou (recitál 11 nariadenia o zahraničných subvenciách alebo článok 3 ods. 1 nariadenia o zahraničných subvenciách)

⁷ článok 29 ods. 1 nariadenia o zahraničných subvenciách

⁸ článok 28 ods. 6 nariadenie o zahraničných subvenciách

⁹ článok 29 ods. 2 nariadenia o zahraničných subvenciách

obstarávateľ požiadať dotknuté hospodárske subjekty, aby príslušný dokument predložili do 10 pracovných dní.¹⁰

V prípade, ak má verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ pri preskúmaní ponúk podozrenie, že v rámci príslušnej ponuky existujú zahraničné subvencie, hoci bolo predložené vyhlásenie, je povinný bezodkladne takéto podozrenie oznámiť Komisii.¹¹ V danej situácii verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ nesmie vykonať posúdenie, či je ponuka neobvykle nízka, ak by sa takéto posúdenie začalo len na základe podozrení poukazujúcich na možnú prítomnosť zahraničných subvencií. Ak Komisia dospeje k záveru, že neexistuje neprimerane výhodná ponuka v zmysle nariadenia o zahraničných subvenciách, informuje o tom príslušného verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa.

Ako sa uvádza vyššie v texte, Komisia má v oblasti prešetrovania zahraničných subvencií viaceré vykonávacie právomoci. Na oznámené finančné príspevky Komisia vykoná tzv. predbežné preskúmanie¹² a/alebo hlbkové prešetrovanie.¹³

Ďalšou z právomocí Komisie v oblasti prešetrovania zahraničných subvencií je vydávanie rozhodnutí v prípade, ak na základe hlbkového prešetrovania identifikuje, že hospodársky subjekt využíva zahraničnú subvenciu narúšajúcu vnútorný trh. V prípade,

- ak dotknutý hospodársky subjekt ponúkne záväzky, ktorými sa úplne a účinne napraví narušenie na vnútornom trhu, Komisia prijme rozhodnutie, ktorým stanoví, že tieto záväzky budú pre daný hospodársky podnik záväzné¹⁴ a
- ak dotknutý hospodársky subjekt neponúkne záväzky alebo ak sa Komisia domnieva, že ním ponúknuté záväzky nie sú primerané ani dostatočné na úplnú a účinnú nápravu narušenia, Komisia prijme **rozhodnutie o zákaze zadania zákazky dotknutému hospodárskemu subjektu**. Na základe tohto rozhodnutia verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ zamietne ponuku.¹⁵

Počas predbežného preskúmania a hlbkového prešetrovania možno pokračovať vo všetkých procesných krokoch v rámci postupu verejného obstarávania s výnimkou zadania zákazky.¹⁶

V súvislosti s postupmi verejného obstarávania môže Komisia podľa nariadenia o zahraničných subvenciách ukladať pokuty alebo pravidelné penále.¹⁷

Oznamovacia povinnosť sa nevzťahuje na zákazky v oblasti obrany a bezpečnosti.¹⁸ Rovnako sa táto povinnosť nevzťahuje na postup priameho rokovacieho konania podľa § 81 písm. c) alebo § 98 ods. 1 písm. c) zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstaraní“).¹⁹ Povinnosti stanovené nariadením o zahraničných subvenciách sa taktiež

¹⁰ článok 29 ods. 3 nariadenia o zahraničných subvenciách

¹¹ článok 29 ods. 7 nariadenia o zahraničných subvenciách

¹² článok 10 nariadenia o zahraničných subvenciách

¹³ článok 11 nariadenia o zahraničných subvenciách

¹⁴ článok 31 ods. 1 nariadenia o zahraničných subvenciách

¹⁵ článok 31 ods. 2 nariadenia o zahraničných subvenciách

¹⁶ článok 32 ods. 1 nariadenia o zahraničných subvenciách

¹⁷ článok 33 nariadenia o zahraničných subvenciách

¹⁸ článok 28 ods. 3 nariadenia o zahraničných subvenciách

¹⁹ článok 28 ods. 4 nariadenia o zahraničných subvenciách

nevzťahujú na čiastkové zákazky zadávané na základe rámcovej dohody – vzťahujú sa len na postupy, ktoré predchádzajú uzavretiu rámcovej dohody.²⁰

Povinnosť podľa čl. 29 ods. 1 nariadenia o zahraničných subvenciách sa taktiež neuplatňuje v prípadoch podľa § 101 ods. 2 písm. a) až d), § 81 písm. b) a § 98 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní, ak predpokladaná hodnota zákazky sa rovná 250 miliónom EUR alebo túto sumu prevyšuje a hospodárske subjekty predkladajúce ponuku alebo žiadosť o účasť informujú Komisiu o všetkých zahraničných finančných príspevkoch, ak je splnená podmienka stanovená v čl. 28 ods. 1 písm. b) nariadenia o zahraničných subvenciách.²¹

Podrobnejšie pravidlá pre postupy v súvislosti s nariadením o zahraničných subvenciách (ako napr. oznamovanie) sú stanovené vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2023/1441 z 10. júla 2023 o podrobných ustanoveniach týkajúcich sa vedenia konania Komisiou podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2560 o zahraničných subvenciách narúšajúcich vnútorný trh.²² Toto vykonávacie nariadenie v prílohe II obsahuje **formulár týkajúci sa oznámenia finančných príspevkov v súvislosti s postupmi verejného obstarávania podľa nariadenia o zahraničných subvenciách.**

Ďalšie relevantné informácie týkajúce sa tejto problematiky sú dostupné na webových stránkach Komisie tu: https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/foreign-subsidies-regulation/practical-information_en. Odpovede na niektoré otázky súvisiace s nariadením o zahraničných subvenciách nájdete na webových stránkach Komisie tu: https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/foreign-subsidies-regulation/questions-and-answers_en.

²⁰ recitál 42 nariadenia o zahraničných subvenciách

²¹ článok 28 ods. 5 nariadenia o zahraničných subvenciách

²² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:02023R1441-20231027>